

Gepubliceerd op *Sovon.nl* (<https://www.sovon.nl>)

[Home](#) > Rode Lijst van doortrekkers en wintergasten

[1]

16 februari 2017

Rode Lijst van doortrekkers en wintergasten

Sovon heeft in opdracht van Vogelbescherming een Rode Lijst opgesteld van vogels die in Nederland overwinteren of ons land aandoen als doortrekker. Op de lijst staan 39 soorten. Vogelbescherming zal de lijst gebruiken voor haar beschermingswerk.

Nederland kent al jaren een Rode Lijst van Bedreigde broedvogels, een officiële lijst die wordt vastgesteld door de minister of staatssecretaris en die mede wordt samengesteld op basis van de gegevens die Sovon-vrijwilligers verzamelen. Maar hoe staat het met de vogels die Nederland aandoen als doortrekker of wintergast?

Van de 263 onderzochte vogelsoorten zijn er 39 op de nieuwe 'Rode Lijst' van bedreigde vogels terecht gekomen:

Nederlandse naam	Functionele gebruik Nederland	Rode Lijstcategorie
Taigarietgans	Wintergast	Ernstig bedreigd
Dwerggans	Wintergast	Kwetsbaar
Nonnetje	Wintergast	Kwetsbaar
Brilduiker	Wintergast	Kwetsbaar
Grote Zaagbek	Wintergast	Bedreigd
Zomertaling	Doortrekker	Kwetsbaar
Vale Pijlstormvogel	Doortrekker	Gevoelig
Dodaars	Wintergast	Kwetsbaar
Kuifduiker	Wintergast	Kwetsbaar
Zeearend	Wintergast	Gevoelig
Blauwe Kiekendief	Doortrekker/wintergast	Kwetsbaar
Ruigpootbuizerd	Wintergast	Ernstig bedreigd
Torenavalk	Doortrekker/wintergast	Kwetsbaar
Waterhoen	Doortrekker/wintergast	Gevoelig
Strandplevier	Doortrekker	Ernstig bedreigd
Morinelplevier	Doortrekker	Bedreigd
Goudplevier	Doortrekker/wintergast	Gevoelig
Paarse Strandloper	Wintergast	Bedreigd
Kemphaan	Doortrekker	Kwetsbaar
Poelsnip	Doortrekker	Verdwenen
Dunbekwulp	Doortrekker/wintergast	Verdwenen
IJslandse Tureluur	Wintergast	Kwetsbaar
Steenloper (wint. Eur.)*	Wintergast	Kwetsbaar
Steenloper (wint. Afr.)*	Doortrekker/wintergast	Gevoelig
Kleine Jager	Doortrekker	Kwetsbaar
Lachstern	Doortrekker	Ernstig bedreigd
Reuzenstern	Doortrekker	Gevoelig
Zwarte Stern	Doortrekker	Kwetsbaar
Visdief	Doortrekker	Gevoelig
Velduil	Doortrekker/wintergast	Bedreigd
Draaihals	Doortrekker	Kwetsbaar
Veldleeuwerik	Doortrekker/wintergast	Gevoelig
Strandleeuwerik	Doortrekker/wintergast	Kwetsbaar
Waterrietzanger	Doortrekker	Bedreigd
Duinpieper	Doortrekker	Bedreigd
Kneu	Doortrekker/wintergast	Gevoelig
Frater	Doortrekker/wintergast	Kwetsbaar
Sneeuwgorst	Doortrekker/wintergast	Kwetsbaar
Ortolaan	Doortrekker	Bedreigd

Rode Lijst van doortrekkers en overwinteraars in Nederland / Red list of passage and wintering migrants in the Netherlands.

Oranje lijst

Naast de 39 soorten die acuut bedreigd worden zijn er 9 die in de gevarenzone dreigen te komen. Deze [vogels op de zogenoemde Oranje Lijst](#) [2] nemen de afgelopen tien jaar constant in aantal af.

Nederlandse naam	wetenschappelijke naam	functionele gebruik Nederland
Kleine Zwaan	<i>Cygnus bewickii</i>	Doortrekker/wintergast
Tafeleend	<i>Aythya ferina</i>	Doortrekker/wintergast
Zwarte Zee-eend	<i>Melanitta nigra nigra</i>	Doortrekker/wintergast
Fuut	<i>Podiceps cristatus cristatus</i>	Wintergast
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris vulgaris</i>	Doortrekker/wintergast
Ringmus	<i>Passer montanus montanus</i>	Doortrekker/wintergast
Witte Kwikstaart	<i>Motacilla alba alba</i>	Doortrekker
Graspieper	<i>Anthus pratensis pratensis</i>	Doortrekker/wintergast
Keep	<i>Fringilla montifringilla</i>	Doortrekker/wintergast

Oranje Lijst van doortrekkers en overwinteraars in Nederland / Amber List of passage and wintering migrants in the Netherlands

Broeden op de toendra

Van de wintergasten en doortrekkers die het zwaar hebben, zijn zeker 15 soorten afhankelijk van broedgebieden in de toendra's van Noord-Europa. Het gaat daarbij om soorten als Kuifduiker, Paarse strandloper, Steenloper, maar ook roofvogels als Ruigpootbuizerd en Blauwe kiekendief en zangvogels waaronder Strandleeuwerik en Frater. Uit broedvogeltellingen in het Scandinavië blijkt dat de algemene soorten van de Arctische toendra's al jaren achteruitgaan.

Intensieve landbouw

Net als bij vogels die in Nederland broeden zijn de negatieve gevolgen van de intensieve landbouw ook bij de doortrekkers en overwinteraars zichtbaar. De Veldleeuwerik is als doortrekker en wintergast met 50 tot 75 procent afgenomen. De Ortolaan, een zangvogel van het kleinschalig cultuurlandschap, is als broedvogel in Nederland feitelijk uitgestorven. [Als doortrekker gaat de Ortolaan nu dezelfde kant op](#) [3]. De achteruitgang ligt tussen de 75 en 100 procent.

IJsselmeer zwakke plek

Met de Zwarte stern en de Visdief gaat het Europees gezien redelijk goed, toch staan deze soorten op de 'Rode Lijst' als doortrekker. Voorheen was het [IJsselmeer zeker voor doortrekkende Zwarte sterns](#) [4] een zeer belangrijk gebied. De natuurkwaliteit van het IJsselmeer is echter sterk achteruit gegaan, het is goed denkbaar dat dit de negatieve trend in ons land voor beide sternsoorten verklaart.

[Download het volledige rapport 'Rode en Oranje Lijst van doortrekkende en overwinterende vogelpopulaties in Nederland'](#) [5]

[Disclaimer](#) [Privacyverklaring](#) [Voorwaarden](#) [Beheer](#)

Links

- [1] <https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/rode-lijst-van-doortrekkers-en-wintergasten>
- [2] <https://www.sovon.nl/actueel/nieuws/oranje-lijst-onthult-22-nieuwe-bedreigde-vogelsoorten-nederland>
- [3] <https://www.sovon.nl/nl/publicaties/ortolanen-op-trek>
- [4] <https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/waar-slapen-de-zwarte-sterns-het-ijsselmeergebied>
- [5] <https://www.sovon.nl/nl/rodelijsttrekvogels>